Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Niende Afdeling)

11. juli 2018 *

»Præjudiciel forelæggelse – direktiv 1999/5/EF – gensidig anerkendelse af radio- og teleterminaludstyrs overensstemmelse – harmoniserede standarder foreligger – fabrikantens behov for at henvende sig til et bemyndiget organ – angivelse af identifikationsnummer på et bemyndiget organ«

I sag C-192/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Italien) ved afgørelse af 23. februar 2017, indgået til Domstolen den 13. april 2017, i sagen

COBRA SpA

mod

Ministero dello Sviluppo economico,

har

DOMSTOLEN (Niende Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, C. Vajda (refererende dommer), og dommerne K. Jürimäe og C. Lycourgos,

generaladvokat: J. Kokott

justitssekretær: A. Calot Escobar,

på grundlag af den skriftlige forhandling,

efter at der er afgivet indlæg af:

– den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato P. Garofoli,

– Europa-Kommissionen ved G. Gattinara og D. Kukovec, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

* Processprog: italiensk.

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse (EFT 1999, L 91, s. 10), som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 596/2009 af 18. juni 2009 (EUT 2009, L 188, s. 14) (herefter »direktiv 1999/5«).

2 Denne anmodning er indgivet i forbindelse med en tvist mellem COBRA SpA og Ministero dello Sviluppo economico (ministeriet for økonomisk udvikling, herefter »MISE«) vedrørende manglende anbringelse af det bemyndigede organs identifikationsnummer på apparatur fremstillet af COBRA og på dets emballage.

Retsforskrifter

EU-retten

3 Direktiv 1999/5 blev med virkning fra den 13. juni 2016 ophævet og erstattet af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/53/EU af 16. april 2014 om harmonisering af medlemsstaternes love om tilgængeliggørelse af radioudstyr på markedet og om ophævelse af direktiv 1999/5/EF (EUT 2014, L 153, s. 62). Henset til tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen skal denne præjudicielle forelæggelse imidlertid undersøges på grundlag af direktiv 1999/5.

4 Følgende fremgik af 14., 27. og 32. betragtning til direktiv 1999/5:

»(14) [D]er bør lægges vægt på at sikre, at radio- og teleterminaludstyr ikke udgør en unødig sundhedsrisiko.

[…]

(27) [D]et er i offentlighedens interesse at have harmoniserede standarder på europæisk plan i forbindelse med konstruktion og fabrikation af radio- og teleterminaludstyr; overholdelse af sådanne harmoniserede standarder indebærer en formodning om, at de væsentlige krav er opfyldt; der kan anvendes andre måder til at godtgøre, at de væsentlige krav er opfyldt.

[…]

(32) [D]er bør være fri bevægelighed for radio- og teleterminaludstyr, der opfylder de relevante væsentlige krav; sådant udstyr bør kunne tages i brug i overensstemmelse med sit formål; ibrugtagning kan være betinget af, at der er givet tilladelse til at bruge frekvensbåndet og til at stille den pågældende tjeneste til rådighed.«

5 Dette direktivs artikel 1 med overskriften »Anvendelsesområde og sigte« bestemte i stk. 1:

»I dette direktiv fastlægges forskriftsrammerne for markedsføring, fri bevægelighed og ibrugtagning i Fællesskabet af radioudstyr og teleterminaludstyr.«

6 Direktivets artikel 2 med overskriften »Definitioner« fastsatte:

»I dette direktiv forstås ved:

[…]

c) »radioudstyr«: et produkt eller en relevant komponent heri til kommunikation ved hjælp af udsendelse og/eller modtagelse af radiobølger inden for frekvensbånd, der er allokeret til jord- eller rumbaseret radiokommunikation

[…]

h) »harmoniseret standard«: en teknisk specifikation, som er vedtaget af et anerkendt standardiseringsorgan efter mandat fra Kommissionen i overensstemmelse med procedurerne i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 98/34/EF af 22. juni 1998 om en informationsprocedure med hensyn til tekniske standarder og forskrifter (EFT 1998, L 204, s. 37)] med det formål at fastlægge krav på europæisk plan, idet overholdelse heraf ikke er obligatorisk.«

7 Samme direktivs artikel 3 med overskriften »Væsentlige krav« bestemte i stk. 1:

»Følgende væsentlige krav finder anvendelse på alt apparatur:

a) beskyttelse af brugerens og enhver anden persons sundhed og sikkerhed, herunder de i [Rådets direktiv 73/23/EØF af 19. februar 1973 om tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elektrisk materiel bestemt til anvendelse inden for visse spændingsgrænser (EFT 1973, L 77, s. 29)] indeholdte mål med hensyn til sikkerhedskrav, idet der dog ikke gælder nogen nedre grænse for spænding

b) de i [Rådets direktiv 89/336/EØF af 3. maj 1989 om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning om elektromagnetisk kompatibilitet (EFT 1989, L 139, s. 19)] indeholdte beskyttelseskrav med hensyn til elektromagnetisk kompatibilitet.«

8 Artikel 5 i direktiv 1999/5 med overskriften »Harmoniserede standarder« bestemte i stk. 1:

»Når apparaturet opfylder de relevante harmoniserede standarder eller dele heraf, hvis referencenumre er offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, går medlemsstaterne ud fra, at apparaturet opfylder de væsentlige krav, der er anført i artikel 3, og som er dækket af disse harmoniserede standarder eller dele heraf.«

9 Dette direktivs artikel 7 med overskriften »Ibrugtagning og tilslutningsret« bestemte i stk. 1:

»Medlemsstaterne tillader, at apparatur tages i brug i overensstemmelse med det formål, hvortil det er konstrueret, når det er i overensstemmelse med de relevante væsentlige krav i artikel 3 og andre relevante bestemmelser i direktivet.«

10 Direktivets artikel 10 med overskriften »Procedurer for overensstemmelsesvurdering« havde følgende ordlyd:

»1. Procedurerne for overensstemmelsesvurdering i denne artikel skal bruges til at påvise, at apparaturet opfylder alle de relevante væsentlige krav, der er fastlagt i artikel 3.

[…]

3. Fabrikanten kan selv vælge, hvilken af procedurerne i bilag II, IV eller V der skal anvendes i forbindelse med teleterminaludstyr, som ikke gør brug af frekvensbånd, som er allokeret til jord-/rumbaseret radiokommunikation og modtagerdele i radioudstyr.

4. Har en fabrikant anvendt de harmoniserede standarder, der er nævnt i artikel 5, stk. 1, kan han selv vælge, hvilken af procedurerne i bilag III, IV eller V der skal anvendes i forbindelse med radioudstyr, som ikke er omfattet af stk. 3.

5. Har en fabrikant ikke eller kun delvist anvendt de harmoniserede standarder, der er nævnt i artikel 5, stk. 1, kan han selv vælge, hvilken af procedurerne i bilag IV eller V der skal anvendes i forbindelse med radioudstyr, som ikke er omfattet af stk. 3 i nærværende artikel.

[…]«

11 Direktivets artikel 11 med overskriften »Bemyndigede organer og tilsynsmyndigheder« havde følgende ordlyd:

»1. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke organer de har udpeget til at udføre de opgaver, der henvises til i artikel 10. Ved udpegelsen af bemyndigede organer anvender medlemsstaterne kriterierne i bilag VI.

2. Medlemsstaterne underretter Kommissionen om, hvilke myndigheder på deres område der udfører tilsynsopgaver i forbindelse med gennemførelsen af dette direktiv.

[…]«

12 Artikel 12 i direktiv 1999/5 med overskriften »CE-mærkning« bestemte i stk. 1:

»Apparatur, der opfylder alle relevante væsentlige krav, skal være forsynet med CE-overensstemmelsesmærkningen, som beskrevet i bilag VII. Mærkningen anbringes under ansvar af fabrikanten, dennes befuldmægtigede inden for EF eller den person, der er ansvarlig for markedsføringen af apparaturet.

Anvendes procedurerne i bilag III, IV eller V, suppleres mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ, jf. artikel 11, stk. 1. Radioudstyr forsynes endvidere med en identifikation for udstyrsklassen, hvis der er fastlagt en sådan. Det er tilladt at anbringe andre mærker på udstyret, forudsat at det ikke gør CE-mærkningen mindre synlig eller læsbar.«

13 Bilag III til dette direktiv om procedurer for overensstemmelsesvurdering, jf. artikel 10, stk. 4 (Intern fabrikationskontrol samt særlige apparaturprøvninger), bestemte følgende:

»Dette bilag består af bilag II samt følgende yderligere krav:

Fabrikanten skal sikre, at der for hver type apparatur gennemføres alle væsentlige radioprøvningssæt. Et bemyndiget organ, som fabrikanten selv vælger, fastlægger, hvilke prøvningssæt der betragtes som væsentlige, medmindre det i de harmoniserede standarder er fastlagt, hvilke prøvningssæt der skal gennemføres. Det bemyndigede organ tager behørigt hensyn til tidligere afgørelser, som bemyndigede organer har truffet i fællesskab.

Fabrikanten eller dennes befuldmægtigede inden for EF eller den person, der er ansvarlig for markedsføringen af apparatet, erklærer, at disse prøvninger er blevet gennemført, og at apparaturet opfylder de væsentlige krav, og anbringer under fremstillingsprocessen det bemyndigede organs identifikationsnummer på apparaturet.«

14 I henhold til punkt 3 i bilag VII til dette direktiv om mærkning til anbringelse på udstyr, jf. artikel 12, stk. 1, skulle CE-mærkningen anbringes på produktet eller på dettes dataskilt. CE-mærkningen skulle desuden anbringes på emballagen, hvis der var en sådan, og på de ledsagende dokumenter.

Italiensk ret

15 Decreto legislativo n. 269 – Attuazione della direttiva 1999/5/CE riguardante le apparecchiature radio, le apparecchiature terminali di telecomunicazione ed il reciproco riconoscimento della loro conformità (lovdekret nr. 269 om gennemførelse af direktiv 1999/5/EF om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse) af 9. maj 2001 (det almindeligt tillæg til GURI nr. 156 af 7.7.2001, herefter »lovdekret nr. 269/2001«) bestemte i artikel 11, stk. 3, i den på tidspunktet for de faktiske omstændigheder i hovedsagen gældende version, at »[f]abrikanten [selv kan] vælge, hvilken af procedurerne for overensstemmelsesvurdering i bilag II, IV eller V til dette dekret der skal anvendes i forbindelse med teleterminaludstyr, som ikke gør brug af frekvensbånd, som er allokeret til jord-/rumbaseret radiokommunikation og modtagerdele i radioudstyr«.

16 Det fulgte af lovdekretets artikel 11, stk. 4, at »[h]ar en fabrikant anvendt de harmoniserede standarder, der er nævnt i artikel 5, stk. 1, kan han selv vælge, hvilken af procedurerne i bilag III, IV eller V til dette dekret der skal anvendes i forbindelse med radioudstyr, som ikke er omfattet af stk. 3«.

17 Det nævnte lovdekrets artikel 13 bestemte, at »[a]pparatur, der opfylder alle relevante væsentlige krav i artikel 3, skal være forsynet med CE-overensstemmelsesmærkningen, som beskrevet i bilag VII. Mærkningen anbringes under ansvar af fabrikanten, dennes befuldmægtigede inden for Den Europæiske Union eller den person, der er ansvarlig for markedsføringen af apparaturet. Anvendes procedurerne i bilag III, IV eller V til dette dekret, suppleres mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ, jf. artikel 12, stk. 1«.

18 Lovdekretets bilag III bestemte, at »[f]abrikanten skal sikre, at der for hver type apparatur gennemføres alle væsentlige radioprøvningssæt. Et bemyndiget organ, som fabrikanten selv vælger, fastlægger, hvilke prøvningssæt der betragtes som væsentlige, medmindre de er fastlagt i de harmoniserede standarder«.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

19 COBRA er en virksomhed, der er aktiv i sektoren for forbrugerelektronik, og som under varemærket Pascal markedsfører et repeatersystem til hjemmebrug, som installeres i nærheden af en lyd- eller videokilde, opfanger signalet fra denne kilde og videresender det til afspilning af lyd og billeder i et TV anbragt i en afstand på op til 100 m. Denne videresendelse benytter radiofrekvensbånd og udgør således en radiofrekvensoverføring.

20 MISE har beføjelse til at kontrollere denne type apparaturer i Italien. Ved en kontrol gennemført den 18. maj 2011 konstaterede MISE, at for så vidt angår de eksemplarer af apparatur af dette mærke, der blev udbudt til offentligheden, var det bemyndigede organs identifikationsnummer som omhandlet i direktiv 1999/5 hverken trykt på apparaturet eller på dets emballage, men fremgik alene af den brugsanvisning, der blev leveret med apparaturet.

21 Efter at have fastslået, at denne henvisning skal fremgå på selve apparaturet for at være i overensstemmelse med de i direktiv 1999/5 og lovdekret nr. 269/2001 fastsatte krav, som sikrede gennemførelsen af nævnte direktiv i italiensk ret, foretog MISE en administrativ beslaglæggelse af de apparaturer, der blev fundet ulovlige, og pålagde COBRA en bøde. Ved beslutning af 22. juni 2011 pålagde MISE endvidere selskabet at bringe de beslaglagte eksemplarer og dem, der allerede var markedsført på det italienske marked, i overensstemmelse med nævnte krav.

22 COBRA anlagde sag med påstand om annullation af denne beslutning for Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (den regionale forvaltningsdomstol for Lazio, Italien), idet selskabet gjorde gældende, at denne beslutning var støttet på en urigtig læsning af direktiv 1999/5, og navnlig andet stykke i bilag III hertil. Denne retsinstans frifandt MISE, idet den fandt, at direktiv 1999/5 og lovdekret nr. 269/2001 pålægger at angive det bemyndigede organ, der er ansvarlig for, at

overensstemmelseskontrollen af de pågældende apparaturer af mærket Pascal er korrekt. COBRA har herefter iværksat kassationsanke for Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager, Italien), hvorved selskabet atter har gjort gældende, at den pågældende beslutning ikke er forenelig med direktiv 1999/5.

23 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har fastslået, at de omhandlede apparaturer er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 1999/5, idet de er radioudstyr som omhandlet i dette direktivs artikel 10, stk. 4. Denne retsinstans har præciseret, at det følger af det nævnte direktivs artikel 5, at de væsentlige krav fastsat i artikel 3 anses for opfyldt, når produkterne opfylder de harmoniserede standarder. Denne ret har endvidere bemærket en manglende sammenhæng i direktiv 1999/5 hvad angår radioudstyrets overensstemmelse med de væsentlige krav, der fremgår af dette direktivs artikel 3. Ifølge det nævnte direktivs artikel 12, stk. 1, andet afsnit, skal apparatur, der opfylder alle relevante væsentlige krav, være forsynet med CE-overensstemmelsesmærkningen som beskrevet i bilag VII hertil, men denne bestemmelse foreskriver ligeledes, at denne mærkning skal suppleres med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ, når proceduren i bilag III til dette direktiv anvendes. Ifølge Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) fremgår det derimod af dette bilag III, at det, når de væsentlige radioprøvningssæt, der skal gennemføres, er fastlagt i harmoniserede standarder, ikke er nødvendigt, at anbringelsen af CE-mærkningen suppleres med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ.

24 Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) har fundet, at det er ulogisk og i strid med proportionalitetsprincippet og princippet om passende indgreb at pålægge et bemyndiget organs indgriben, når der foreligger harmoniserede standarder på europæisk plan. En sådan tilgang bekræftes af Kommissionens forklarende note vedrørende fortolkningen af direktiv 1999/5, hvoraf fremgår, at når de harmoniserede standarder angiver alle væsentlige tekniske radioprøvningssæt, er den fabrikant, der opfylder disse, ikke forpligtet til at angive det bemyndigede organs identifikationsnummer på produktet.

25 Under disse omstændigheder har Consiglio di Stato (øverste domstol i forvaltningsretlige sager) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal direktiv [1999/5] fortolkes således, at den fabrikant, der gør brug af proceduren i bilag III, andet stykke, og såfremt der foreligger harmoniserede standarder, som fastlægger, hvilke væsentlige radioprøvningssæt der skal gennemføres, skal henvende sig til et bemyndiget organ og således supplere CE-mærkningen (der attesterer overensstemmelsen med de væsentlige krav i direktivet) med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ?

2) Såfremt [det første] spørgsmål […] besvares bekræftende, skal fabrikanten – efter at have gjort brug af proceduren i bilag III, andet stykke, i [direktiv 1999/5,] og såfremt der foreligger harmoniserede standarder, som fastlægger, hvilke væsentlige radioprøvningssæt der skal gennemføres, samt for det tilfælde, at fabrikanten på eget initiativ imidlertid har anmodet et bemyndiget organ om at [bekræfte] listen over de omhandlede prøvninger – da supplere CE-mærkningen, der attesterer overensstemmelsen med de væsentlige krav i [dette] direktiv […], med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ?

3) Såfremt [det andet] spørgsmål […] besvares bekræftende, skal fabrikanten – efter at have gjort brug af proceduren i bilag III, andet stykke, i [direktiv 1999/5,] og såfremt der foreligger harmoniserede standarder, som fastlægger, hvilke væsentlige radioprøvningssæt der skal gennemføres, samt for det tilfælde, at fabrikanten på eget initiativ efterfølgende imidlertid har anmodet et bemyndiget organ om at [bekræfte] listen over de omhandlede prøvninger samt på eget initiativ suppleret produktet med identifikationsnummeret på det anvendte organ – da også angive organets identifikationsnummer på produktet og den respektive emballage?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Indledende bemærkninger

26 Det skal for det første fastslås, at den fremgangsmåde, som appellanten i hovedsagen fulgte, med henblik på at vurdere, om de pågældende apparaturer var i overensstemmelse med de væsentlige krav, der fremgår af artikel 3 i direktiv 1999/5, ikke fremgår klart af forelæggelsesafgørelsen. Den forelæggende rets andet spørgsmål er imidlertid støttet på forudsætningen om, at en fabrikant har benyttet et bemyndiget organ, men alene med henblik på at bekræfte listen over de væsentlige radioprøvningssæt, der skal gennemføres inden for rammerne af de harmoniserede standarder. Den forelæggende ret skal således besvares på grundlag af denne forudsætning, idet det overlades til denne retsinstans at efterprøve rigtigheden heraf.

27 For det andet skal det bemærkes, at det følger af artikel 1, stk. 1, i direktiv 1999/5, at direktivet finder anvendelse på radioudstyr som defineret i direktivets artikel 2, litra c). Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at det pågældende apparatur er radioudstyr som omhandlet i denne bestemmelse.

Det første spørgsmål

28 Med det første spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5 skal fortolkes således, at en fabrikant af radioudstyr, når han gør brug af proceduren i dette direktivs bilag III, andet stykke, og anvender harmoniserede standarder for at fastlægge de i dette stykke omhandlede radioprøvningssæt, skal henvende sig til et bemyndiget organ som omhandlet i direktivets artikel 11, stk. 1, og således supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ.

29 Hvad angår fortolkningen af bestemmelser i EU-retten tages hensyn ikke alene til disse bestemmelsers ordlyd, men også til den sammenhæng, hvori de indgår, og til de mål, der forfølges med den ordning, som de udgør en del af (dom af 19.9.2000, Tyskland mod Kommissionen, C-156/98, EU:C:2000:467, præmis 50, af 25.10.2011, eDate Advertising m.fl., C-509/09 og C-161/10, EU:C:2011:685, præmis 54, og af 26.7.2017, Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, præmis 73).

30 I denne forbindelse kan affattelsen af artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5 i sig selv give det indtryk, at anbringelsen af CE-mærkningen på radioudstyr kræver, at denne mærkning suppleres med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ som omhandlet i dette direktivs artikel 11, stk. 1, hvis den i bilag III til dette direktiv omhandlede procedure for overensstemmelsesvurdering benyttes.

31 Henset til henvisningen i artikel 12, stk. 1, andet afsnit, til proceduren for overensstemmelsesvurdering i bilag III skal der med henblik på en ordlydsfortolkning af denne bestemmelse henvises til affattelsen af dette bilag III.

32 Det fremgår af ordlyden af det pågældende bilag, hvortil artikel 12, stk. 1, andet afsnit, henviser, at det bemyndigede organs indgriben i den procedure for overensstemmelsesvurdering, som foreskrives heri, ikke er påkrævet i alle tilfælde.

33 For det første »[skal fabrikanten […] sikre«, at alle væsentlige radioprøvningssæt gennemføres. For det andet bestemmes i dette bilag, at »[e]t bemyndiget organ, som fabrikanten selv vælger, fastlægger, hvilke prøvningssæt der betragtes som væsentlige, medmindre det i de harmoniserede standarder er fastlagt, hvilke prøvningssæt der skal gennemføres«.

34 Det fremgår således af ordlyden af bilag III til direktiv 1999/5, at et apparaturs overensstemmelse med de væsentlige krav, som ifølge dette direktivs artikel 10, stk. 1, er de i direktivets artikel 3 omhandlede, kan godtgøres af fabrikanten selv, hvis han har gennemført alle de væsentlige radioprøvningssæt fastlagt i de harmoniserede standarder. I medfør af selve affattelsen af dette bilag nødvendiggør denne procedure for vurdering følgelig under alle omstændigheder ikke det bemyndigede organs indgriben i hverken valget af de væsentlige radioprøvningssæt eller for at gennemføre disse prøvningssæt.

35 Det følger heraf, at når en fabrikant har benyttet de harmoniserede standarder ved anvendelsen af proceduren for overensstemmelsesvurdering nævnt i bilag III til direktiv 1999/5, skal ordlyden af artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5, sammenholdt med ordlyden af bilag III til dette direktiv, fortolkes således, at den ikke kræver det bemyndigede organs indgriben, og dermed at anbringelsen af CE-mærkningen på radioudstyr skal suppleres med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ.

36 En sådan fortolkning støttes af den kontekst, hvori artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5 indgår.

37 En anden fortolkning ville nemlig føre til at pålægge det bemyndigede organ at gribe ind i en situation, hvor det pågældende radioudstyrs overensstemmelse med de væsentlige krav i det nævnte direktivs artikel 3 allerede antages opfyldt.

38 I denne forbindelse fastsætter artikel 10 i direktiv 1999/5 procedurer for at vurdere apparaturets overensstemmelse med de nævnte væsentlige krav, der fremgår af direktivets artikel 3. I artikel 10, stk. 4, bestemmes, at når en fabrikant har anvendt de harmoniserede standarder, der er nævnt i direktivets artikel 5, stk. 1, kan han selv vælge, hvilken af vurderingsprocedurerne III, IV eller V i dette direktiv der skal anvendes i forbindelse med radioudstyr. Som bemærket i denne doms præmis 34 nødvendiggør den i bilag III til det nævnte direktiv omhandlede vurderingsprocedure således ikke det bemyndigede organs indgriben i alle tilfælde.

39 Endvidere bestemmer artikel 5, stk. 1, i direktiv 1999/5, at når apparaturet opfylder de »harmoniserede standarder«, der er fastsat i direktivets artikel 2, litra h), som »teknisk[e] specifikation[er], som er vedtaget af et […] standardiseringsorgan […] med det formål at fastlægge krav på europæisk plan, idet overholdelse heraf ikke er obligatorisk«, følger der ligeledes heraf en formodning for overholdelse af de væsentlige krav.

40 Denne formodning støttes af såvel 27. betragtning til direktiv 1999/5, hvoraf fremgår, at »overholdelse af […] harmoniserede standarder indebærer en formodning om, at de væsentlige krav er opfyldt«, og at »der kan anvendes andre måder til at godtgøre, at de væsentlige krav er opfyldt«, som af bilag III til det nævnte direktiv, som fritager fabrikanten fra at benytte et bemyndiget organ for den heri fastsatte procedure, når apparaturets overensstemmelse er blevet vurderet ved hjælp af harmoniserede standarder.

41 Eftersom apparaturets overensstemmelse med de væsentlige krav antages opfyldt, når harmoniserede standarder benyttes, og henset til den fortolkning, der fremgår af denne doms præmis 34, hvorefter det bemyndigede organs indgriben ikke er nødvendig, når en fabrikant af radioudstyr har benyttet disse standarder, kan den fabrikant, der som led i anvendelsen af den i bilag III til direktiv 1999/5 omhandlede vurderingsprocedure har benyttet harmoniserede standarder, ikke pålægges at anvende et bemyndiget organ og dermed at supplere CE-mærkningen anbragt på radioudstyr med identifikationsnummeret på dette organ.

42 Denne fortolkning af artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5 og af direktivets bilag III er i øvrigt i overensstemmelse med det med det nævnte direktiv forfulgte formål. Det følger nemlig af 14. og 32. betragtning til direktivet, at det tilsigter at sikre den frie bevægelighed for varer ved at begrænse hindringerne for denne frie bevægelighed til de nødvendige og proportionelle nationale krav samtidig med, at det sikres, at radioudstyret ikke udgør en unødig sundhedsrisiko.

43 I denne forbindelse følger det af artikel 1 i direktiv 1999/5, at direktivet således fastlægger forskriftsrammerne for markedsføring, fri bevægelighed og ibrugtagning i Unionen af dette udstyr. Direktivets artikel 7 bestemmer, at medlemsstaterne tillader, at udstyret tages i brug i overensstemmelse med det formål, hvortil det er konstrueret, når det er »i overensstemmelse med de »væsentlige krav««. Disse krav er defineret i artikel 3 i direktiv 1999/5 og omfatter beskyttelse af brugernes sundhed og sikkerhed.

44 Som fastslået i denne doms præmis 39 og 40 fastlægger artikel 5 i direktiv 1999/5 en formodning for, at de væsentlige krav, der er anført i direktivets artikel 3, er opfyldt, når apparaturet opfylder de harmoniserede standarder. I et sådant tilfælde er det bemyndigede organs indgriben derfor ikke nødvendig for at sikre, at det nævnte udstyr ikke udgør en unødig risiko for sundheden, og er således heller ikke nødvendig for at beskytte brugernes sundhed og sikkerhed.

45 Denne fortolkning understøttes af den omstændighed, at det bemyndigede organs funktion, som defineret i artikel 11, stk. 1, i direktiv 1999/5, kun er at udføre »de opgaver«, der er omfattet af de i dette direktivs artikel 10 fastsatte vurderingsprocedurer, og ikke at attestere alle apparaturers overensstemmelse med de i direktivets artikel 3 fastlagte væsentlige krav.

46 Ud over analysen af ordlyden af og den sammenhæng, hvori artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5 indgår, samt af formålet med dette direktiv, bekræftes den fortolkning, der fremgår af denne doms præmis 35, endvidere af Kommissionens forklarende note om fortolkningen af direktiv 1999/5. Det fremgår af denne note, i afsnittet »*Ambiguity in Annex III to the Directive*«, at når de harmoniserede standarder angiver alle væsentlige tekniske radioprøvningssæt, er den fabrikant, der opfylder disse, ikke forpligtet til på dette udstyr at angive identifikationsnummeret på det bemyndigede organ. Det fremhæves i denne note, at det bemyndigede organ ikke griber ind i den i bilag III til direktiv 1999/5 fastsatte overensstemmelsesprocedure, når fabrikanten har benyttet de harmoniserede standarder, og at den i dette direktivs artikel 12, stk. 1, andet afsnit, anførte forpligtelse følgelig ikke finder anvendelse, når denne fabrikant har benyttet de harmoniserede standarder.

47 Henset til ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5 skal fortolkes således, at en fabrikant af radioudstyr, når han gør brug af proceduren i nævnte direktivs bilag III, andet stykke, og anvender harmoniserede standarder for at fastlægge de i dette stykke omhandlede radioprøvningssæt, ikke skal henvende sig til et bemyndiget organ som omhandlet i direktivets artikel 11, stk. 1, og således ikke skal supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ.

Det andet spørgsmål

48 Med det andet spørgsmål ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5 skal fortolkes således, at en fabrikant af radioudstyr, når han har gjort brug af proceduren i dette direktivs bilag III og har anvendt de harmoniserede standarder, der fastlægger de væsentlige radioprøvningssæt, der skal udføres, skal supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ, som han på eget initiativ har konsulteret uden at være forpligtet hertil for at få bekræftet listen over de væsentlige radioprøvningssæt indeholdt i disse harmoniserede standarder.

49 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål kan en sådan fabrikant ikke være forpligtet til at supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ, når han har konsulteret organet af egen drift for at få bekræftet listen over de væsentlige radioprøvningssæt indeholdt i disse harmoniserede standarder.

50 For så vidt som en fabrikant, når han benytter proceduren for overensstemmelsesvurdering, der er fastsat i bilag III, andet stykke, til direktiv 1999/5, og anvender de harmoniserede standarder med henblik på at definere de radioprøvningssæt, der er omhandlet af dette stykke, ikke er forpligtet til at henvende sig til et bemyndiget organ og dermed heller ikke er forpligtet til at supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på dette organ, følger det således heraf, at en fabrikant ikke er forpligtet til at supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på et sådant bemyndiget organ, når han af egen drift har benyttet dette organ.

51 En sådan fortolkning bekræftes af den omstændighed, som Kommissionen har anført i sine skriftlige bemærkninger, at eftersom det bemyndigede organ ikke er ansvarligt for valget af disse prøvningssæt, er forpligtelsen til at angive dettes identifikationsnummer, henset til vurderingerne i denne doms præmis 40, uden mening.

52 Henset til ovenstående betragtninger skal det andet spørgsmål besvares med, at artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5 skal fortolkes således, at en fabrikant af radioudstyr, når han har gjort brug af proceduren i nævnte direktivs bilag III og har anvendt de harmoniserede standarder, der fastlægger de væsentlige radioprøvningssæt, der skal udføres, ikke skal supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ, som han af egen drift har konsulteret uden at være forpligtet hertil for at få bekræftet listen over de væsentlige radioprøvningssæt indeholdt i disse harmoniserede standarder.

Det tredje spørgsmål

53 Henset til besvarelsen af det første og det andet spørgsmål er det ufornødent at besvare det tredje spørgsmål.

Sagsomkostninger

54 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Niende Afdeling) for ret:

1) **Artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 1999/5/EF af 9. marts 1999 om radio- og teleterminaludstyr samt gensidig anerkendelse af udstyrets overensstemmelse, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 596/2009 af 18. juni 2009, skal fortolkes således, at en fabrikant af radioudstyr, når han gør brug af proceduren i nævnte direktivs bilag III, andet stykke, og anvender harmoniserede standarder for at fastlægge de i dette stykke omhandlede radioprøvningssæt, ikke skal henvende sig til et bemyndiget organ som omhandlet i direktivets artikel 11, stk. 1, og således ikke skal supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ.**

2) **Artikel 12, stk. 1, andet afsnit, i direktiv 1999/5, som ændret ved forordning nr. 596/2009, skal fortolkes således, at en fabrikant af radioudstyr, når han har gjort brug af proceduren i nævnte direktivs bilag III og har anvendt de harmoniserede standarder, der fastlægger de væsentlige radioprøvningssæt, der skal udføres, ikke skal supplere CE-mærkningen med identifikationsnummeret på det bemyndigede organ, som han af egen drift har konsulteret uden at være forpligtet hertil for at få bekræftet listen over de væsentlige radioprøvningssæt indeholdt i disse harmoniserede standarder.**

Underskrifter